Formularz zgłoszenia

DOBRA PRAKTYKA EDUKACYJNA

Nazwa szkoły/placówki:	IV Liceum Ogólnokształcące w Zielonej Górze, ul. Szosa Kisielińska 18, 65-247 Zielona Góra
Autor/Autorzy: *(imię, nazwisko, stanowisko)*	Kinga Czekatowska, nauczyciel języka niemieckiego w IV LO w Zielonej Górze, doradca metodyczny języka niemieckiego w ODN w Zielonej Górze
Tytuł:	Praca w tandemie na lekcji języka niemieckiego
Czas realizacji:	Wrzesień 2012- lipiec 2017
Obszar działania *(podkreśl właściwe lub wpisz)*	Dydaktyka Współpraca zagraniczna

1. Krótka charakterystyka Dobrej Praktyki*:*

Od wielu lat prowadzę w szkole różnorodne działania, mające na celu rozwijanie wśród uczniów zainteresowania językiem niemieckim, krajami niemieckiego obszaru językowego, a także kulturą naszego zachodniego sąsiada. Proponuję inny sposób obcowania z językiem niemieckim: od wymiany ze szkołami partnerskimi w Brandenburgii i Hesji, wycieczek krajoznawczych, małych form teatralnych, literatury i filmu niemieckojęzycznego, po wystawy tematyczne, wykłady na Uniwersytecie Zielonogórskim i wolontariat tandemowy.

Ideą Międzynarodowego Wolontariatu Tandemowego zaraziła mnie w 2012 roku koleżanka, która gościła u siebie w szkole młodą, niemiecką wolontariuszkę i dzięki której poznałam inną wolontariuszkę z Niemiec – Julię. Julia przychodziła na moje lekcje dwa razy w tygodniu i prowadziła wspólnie ze mną niektóre moduły zajęć. W kolejnych latach aplikowałam o asystenta nauczyciela języka niemieckiego do instytucji pośredniczącej, którą było Stowarzyszenie TRATWA z Wrocławia i PARITAETISCHE Freiwilligendienste Sachsen. Gościliśmy w szkole przez kolejne 4 lata młodych ludzi z Niemiec, którzy asystowali nauczycielowi w zajęciach języka niemieckiego.

Wolontariat tandemowy to międzynarodowy program, oferujący młodym ludziom wolontariat w rejonie przygranicznym, w instytucjach zajmujących się działalnością kulturalną, edukacyjną, społeczną i międzynarodową. Młodzi ludzie przyjeżdżają do obcego kraju, często nie znając jego kultury ani języka. Jest to duże wyzwanie dla nauczyciela – opiekuna, ale też duża satysfakcja.

Leonie, Romy, Leon, Johannes przyjechali po maturze na rok do Polski. Nie mając wykształcenia pedagogicznego mieli zdobyć zupełnie nowe doświadczenie, jakim jest praca z młodzieżą, zobaczyć na czym polega praca nauczyciela i wychowawcy w polskiej szkole oraz poznać kraj, jego mieszkańców i nauczyć się języka polskiego. Ich wielkim atutem była determinacja i chęć zdobycia nowych umiejętności w pracy z młodzieżą, a moim celem było wykorzystanie rodzimych użytkowników języka niemieckiego na lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych w szkole. Rola asystenta nauczyciela nie była łatwa. Wymagała dużego zaangażowania zarówno z mojej strony jako dydaktyka jak i ze strony wolontariuszy. Lekcje musiały być dobrze zaplanowane, aby wykorzystać potencjał, który wnosili niemieckojęzyczni wolontariusze. Komunikacja z nimi odbywała się tylko w języku niemieckim. Na początku onieśmielało to młodzież, ale też zmuszało do rozwijania umiejętności rozumienia komunikatów słownych i reagowania na nie w języku niemieckim. Wielką wartością był kontakt z tak zwanym językiem żywym, potocznym i możliwość uzyskiwania informacji o kraju i jego kulturze od jego młodych mieszkańców.

2. Cele podjętego działania *(w punktach):*

Cele:

- rozwijanie zainteresowania uczniów nauką języka niemieckiego;
- poszerzanie wiedzy o elementy realioznawcze;
- przełamywanie barier językowych i kulturowych;
- doskonalenie sprawności mówienia w języku niemieckim;
- rozwijanie otwartości na innych;
- poznawanie codzienności niemieckiej z innej perspektywy;
- rozwijanie kompetencji informatycznych;
- rozwijanie kompetencji społecznych.

3. Główne działania *(w punktach):*

Termin: wrzesień – październik

1. Zapoznanie wolontariusza z uczniami: przedstawienie się (pochodzenie, wiek, ukończona szkoła, znajomość języków obcych, zainteresowania, rodzina). Uczniowie przygotowują swoje pytania lub jeden z uczniów przeprowadza wywiad, a inni notują odpowiedzi. Odwrócenie ról: wolontariusz zadaje pytania uczniom.
2. Wolontariusz przygotowuje prezentację na temat systemu szkolnictwa w Niemczech – w kraju związkowym, z którego pochodzi (Berlin, Brandenburgia, Saksonia, Bawaria). Uczniowie porównują i wskazują różnice w systemie polskim i niemieckim.

3. Wolontariusz przygotowuje prezentację o mieście, z którego pochodzi z uwzględnieniem interesujących miejsc i zabytków oraz możliwości uprawiania sportu i spędzania czasu wolnego przez młodzież.
4. Spotkania wolontariusza z innymi uczniami uczącymi się języka niemieckiego według ustalonego harmonogramu. Przedstawienie prezentacji: „ Ja, moje miasto, moi znajomi”. W spotkaniach uczestniczą inni zaproszeni nauczyciele oraz dyrekcja szkoły.
5. Działania aktywizujące uczniów np. „Pokażę ci moją szkołę”, „Spacer po Zielonej Górze”, „Moje zajęcia sportowe”, „Moje popołudnie w internacie”, „Pokażę ci Przylep (Drzonków, Ochlę ...)”, „Moje urodziny”, „Mecz Stelmetu”, „Święto miasta - Winobranie”, „Sobota/ niedziela w mojej rodzinie”.

Termin: listopad

6. Uczniowie spoza Zielonej Góry przedstawiają, w formie prezentacji, swoje miejsce zamieszkania. Wolontariusz przeprowadza z nimi rozmowę/wywiad, chcąc uzyskać dodatkowe informacje.

Termin: grudzień

7. Wolontariusz przygotowuje prezentację na temat: „Tradycje Bożonarodzeniowe”. Jego zadaniem jest zaktywizowanie uczniów poprzez przygotowane ćwiczenia w formie pytań, krzyżówek i stacji zadaniowych. Dodatkowo wolontariusz uzyskuje informacje o tradycjach świątecznych w Polsce.

Termin: styczeń - luty

8. Wolontariusz i dwoje uczniów przygotowują rozmowę: „Studniówka a bal maturalny” Rozmowa zilustrowana jest zdjęciami oraz filmikami.
9. Wolontariusz i dwóch uczniów przygotowują wspólnie kalendarz ferii i świąt, ukazujący różnice w terminach i przypadających świętach w Niemczech i w Polsce.
10. Uczniowie przygotowują przewodnik dla wolontariusza: „Atrakcyjne miejsca w Polsce dla osób lubiących sporty zimowe”.

Termin: marzec – kwiecień

11. Wolontariusz prowadzi zajęcia indywidualne i grupowe dla maturzystów, przygotowujących się do matury ustnej z języka niemieckiego, mające na celu rozwijanie sprawności mówienia.
12. „Zwyczaje i obyczaje Wielkanocne” – prezentacja dla uczniów uczących się języka niemieckiego według ustalonego harmonogramu.

Termin: maj – czerwiec

13. „Dokąd na wakacje?” – w oparciu o prezentację wolontariusza, uczniowie planują wycieczkę klasową na wyspę Sylt, Rugię, do Fryzji, nad Morze Wattowe.

W zaprezentowanych działaniach brali udział uczniowie z klas zarówno gimnazjalnych, jak i licealnych, o zróżnicowanym stopniu zaawansowania językowego. Zadania były dostosowane do umiejętności językowych uczniów.

Początkowo zadaniem wolontariuszy było tylko obserwowanie zajęć. Po zapoznaniu się ze wskazówkami metodycznymi, stawiali stopniowo pierwsze kroki jako „nauczyciele", przeprowadzając poszczególne sekwencje lekcji lub zajęć tak, aby móc wykorzystać swój rodzimy język. Wszystkie prezentacje stwarzały dobrą okazję do rozwijania sprawności słuchania i mówienia, gdyż uczniowie byli zobligowani do zadawania pytań, porównywania, opowiadania. Praca wolontariusza jako asystenta nauczyciela na lekcji języka niemieckiego to również pomoc przy sprawdzaniu wypowiedzi pisemnych według wcześniej omówionych kryteriów, przeprowadzanie bieżących ćwiczeń utrwalających oraz ćwiczeń fonetycznych.

4. Uzyskane rezultaty *(w punktach):*

1. Spotkanie z młodymi przedstawicielami innej kultury wywarło olbrzymi wpływ na zrozumienie tego co nowe.
2. Nauka języka niemieckiego połączona z przekazywanymi informacjami kulturowymi była postrzegana jako zabawa.
3. Rzeczywistość niemiecka przedstawiana z perspektywy rówieśników w ich rodzimym języku była bardziej realna.
4. Dzięki różnorodnym formom pracy uczniowie otworzyli się na innych, pozbyli się nieśmiałości oraz odrzucili obawy związane z komunikowaniem się w języku niemieckim.
5. Nowe doświadczenie dla nauczyciela, który pełnił rolę opiekuna i mentora młodych wolontariuszy, a jednocześnie musiał realizować program i wypełniać zadania wychowawcy klasy.
6. Wszystkie podejmowane działania wpłynęły na rozwijanie świadomości interkulturowej wolontariuszy, młodzieży i nauczycieli.
7. Wolontariusze nauczyli się samodzielności w planowaniu i organizowaniu zajęć edukacyjnych oraz odpowiedzialności za podejmowane działania.

5. Refleksje, rekomendacje *(zdobyte doświadczenia, napotkane problemy i polecany sposób ich rozwiązania lub uniknięcia trudności, ewentualne rady i wskazówki):*

Zdobywane rokrocznie doświadczenia pozwalały zmieniać i doskonalić planowane działania tak, aby zarówno wolontariusze, jak i młodzież szkolna miała poczucie dobrze spełnionego zadania. Każdy wolontariusz przyjeżdżał z innym bagażem doświadczeń i umiejętności. Jako opiekun wolontariusza i nauczyciel języka obcego spotykałam się z wieloma przeszkodami. Trudność

w nawiązywaniu relacji w grupie, brak samodzielności, nieumiejętność podejmowania decyzji, niewywiązywanie się z zaplanowanych zadań to niektóre z pojawiających się problemów. Aby móc je rozwiązać potrzebne były rozmowy, jasno postawione zadania i sprecyzowane oczekiwania obydwu stron. Międzynarodowy Wolontariat Tandemowy odnosi sukces, gdy nauczyciel mentor posiada silną motywację oraz ma wsparcie w podejmowanych działaniach ze strony dyrekcji szkoły, innych nauczycieli i rodziców uczniów.

6. **Załączniki (nieobowiązkowe):** *np. opracowane autorskie materiały, polecana literatura, linki do stron ilustrujących przedsięwzięcie:*

Kinga Czekatowska